

بیت زیر با کدام بیت، قرابت مفهوم دارد؟

«زاهد که درم گرفت و دینار / زاهدتر ازو کسی به دست آر»

۱) تبرک از در قاضی چو باز آوردی / دیانت از در دیگر برون رود ناچار

۲) دگر مگوی که من ترک عشق خواهم کرد / که قاضی از پس اقرار نشنود انکار

۳) قارون گرفتمت که شدی در توانگری / سگ نیز با قلاده زرین همان سگ است

۴) اگر چه زاهدی باشد گرامی / چو فرزند آیدت رندی تمامی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

مفهوم بیت مورد سؤال: مذمت «رشوه‌خواری» است. چنین مفهومی از بیت «۱» دریافت می‌شود.

متن زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

«گوهر محبت که در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بود و بر ملک و ملکوت عرضه داشته، هیچ کس استحقاق خزانه داری آن گوهر نیافته، خزانه داری آن، جان آدم شایسته بود.»

- ۱) باری است سر بر دوش من خواهم فکندن بار من / باری چو باری می کشم بر دوش هم بار شما
- ۲) بار بردار ز دلها که در این راه دراز / آن رسد زود به منزل که گران بارتر است
- ۳) فلک غلتید و از بار امانت شانۀ خالی کرد / تو زیر بار این کوه کلان رفتی؟ چه بی باکی
- ۴) پادشاهی بی حضور قلب بار خطر است / دل چو برجای نیست گو تخت سلیمانی مباش

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عبارات مورد سؤال: دربارهٔ آفرینش انسان و گوهر عشق را که خداوند در دل انسان نهاده است، سخن می گوید. همین مفهوم از بیت «۳» دریافت می شود.

مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، تفاوت دارد؟

- (۱) هر که را یک ذره همّت داد دست / کرد او خورشید را زان ذره پست
- (۲) همّت طلب از باطن پیران سحرخیز / زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند
- (۳) هر بلندی که در جهان والاست / همّت آدمی از آن بالاست
- (۴) همّت کفیل توست کفاف از کسان مجوی / دریا سبیل توست نم از ناودان مخواه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم همّت در ابیات «۱، ۳ و ۴» یکسان است و در بیت «۲» مفهوم عرفانی دارد.

مفهوم کلی بیت زیر در کدام بیت، آمده است؟

«قدم به دیده خورشید نه مسیحاوار / میان آب و گل جسم چون حمار مخسب»

(۱) کار محال و غیرممکن کردن

(۲) اظهار عجز نمودن

(۳) کبر و غرور نورزیدن

(۴) از فرش به عرش رسیدن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم کلی بیت «از فرش به عرش رسیدن» است.

معنی کدام ضرب‌المثل با سایر آن‌ها، تفاوت دارد؟

۱) پیکان ز درون برون شود بی‌مشکل / بیرون نشود حدیث ناخوب از دل

۲) زخم کان از زبان یاران است / بدتر از زخم تیر باران است

۳) مبادا چشم کس بر خوبی خویش / که زخم چشم خوبی را کند ریش

۴) ز زخم سنان بیش زخم زبان / که این تن کند خسته و آن روان

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه «۱، ۲، ۴»: زخم زبان به مراتب بدتر از زخم شمشیر است. گزینه «۳» از

«چشم زخم» پرهیز.

در بیت زیر، مفهوم کنایه «به کوه پشت داشتن» کدام است؟

«با عاشقان نسازد سنگ جفای این قوم / دارند پشت بر کوه از سخت جانی خویش»

- (۱) قوّت و توانایی (۲) به مقام رسیدن (۳) آرام نشستن (۴) درمانده شدن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

«به کوه پشت داشتن» کنایه از قوّت و توانایی

نقش واژه‌های مشخص شده در بیت زیر به ترتیب، کدام است؟

«غرض مشنو از من نصیحت پذیر / تو را در نهان دشمن است این وزیر»

(۲) مفعول، متمم، مضاف‌الیه، مسند

(۱) مفعول، نهاد، مضاف‌الیه، نهاد

(۴) نهاد، متمم، مفعول، مسند

(۳) مفعول، متمم، مفعول، مسند

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

غرض مشنو از من نصیحت پذیر تو را در نهان دشمن است این وزیر

مسند

مضاف‌الیه

متمم

مفعول

در همه ابیات جهش ضمیر به چشم می خورد ، به جز:

- (۱) ای عاشق گدا چو لبِ روح بخش یار / می داندت وظیفه، تقاضا چه حاجت است
- (۲) محتاج قصه نیست گرت قصدِ خونِ ماست / چون رخت از آنِ توست به یغما چه حاجت است
- (۳) ای مدعی برو که مرا با تو کار نیست / احباب حاضرند به اعدا چه حاجت است
- (۴) جانا به حاجتی که ترا هست با خدا / کآخر دمی پیرس که ما را چه حاجت است

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه (۱) می داندت وظیفه = وظیفه (مقرری) تو را می داند گزینه (۲) اگر «قصد ت» خون ماست گزینه (۳) کار مِن با تو نیست.

گزینه (۴) جانا به حاجتی که با خدا برای تو هست [وجود دارد]

در همه ابیات نقش «تبعی» یافت می‌شود ، به جز:

(۱) تو خود وصال دگر بودی ای نسیم وصال / خطا نگر که دل امید در وفای تو بست

(۲) خنده جام می و زلف گره‌گیر نگار / ای بسا توبه که چون توبه حافظ بشکست

(۳) زبان کلک تو حافظ چه شکر آن گوید / که گفته سخنت می‌برند دست به دست

(۴) از این رباط دو در چون ضرورت است رحیل / رواق و طاق معیشت چه سربلند و چه پست

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه (۱) خود = بدل گزینه (۲) می و زلف ← واو عطف گزینه (۴) رواق و طاق ← واو عطف

کدام واژه‌ها به ترتیب «صفت مفعولی، فاعلی و لیاقت» است؟

۱) افسرده، کمانکش، گفتنی ۲) گریه، دوان، خواندنی ۳) گرفته، گردنه، آسمانی ۴) پوشه، خواننده، رویدنی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(افسرده: صفت مفعولی) (کمانکش - کمانکشنده ← صفت فاعلی) (گفتنی = صفت لیاقت)

فرایند واجی «ابدال، کاهش، افزایش» به ترتیب، در کدام واژه‌ها صورت گرفته است؟

(۱) بخور، قندشکن، زنبور (۲) نمی‌شوند، اجراء، نیاکان (۳) پیل، باز آمد، سنبه (۴) بگو، دست‌بند، زودتر

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

(نمی‌شنود = نَ به نِ تبدیل شده است.) (اجراء = اجراء، کاهش واجی) (نیاکان، «ک»، افزایش واج)

جمع مکسر همه واژه‌ها در مقابل آن درست آمده است ، به جز :

(۱) (شئی : اشیا) (طریق : طرق) (۲) (بنا : ابنیه) (مدّت : مدل)

(۳) (قبیله : قبایل) (سلسله : سلاسل) (۴) (مکتب : مکاتب) (دلیل : دلایل)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جمع «دلالت، دلایل» است و جمع دلیل، ادله می‌شود.

در کدام عبارت «صفت اشاره، شمارشی و بیانی» یافت می‌شود؟

- (۱) درّه در انتهای خود، تقسیم می‌شود و از چندسوی دیگر در سینه کوه فرو می‌رود.
- (۲) صدای یک رگبار مسلسل در درّه طنین انداخت و او متوحّش شد.
- (۳) سکوت آن اطراف را پرش یک کلاغ سرسخت و پر طاقت هم، برهم نمی‌زد.
- (۴) دید مرا هر چه دورتر که طاقت داشته باشم با خودش می‌برد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(آن اطراف: صفت اشاره) (یک کلاغ: صفت شمارشی) (کلاغ سرسخت: صفت بیانی)

ابیات زیر در چه قالبی سروده شده‌اند؟

«وقت است که در بر آشنایی بزنیم / تا بر گل و سبزه تکیه جایی بزنیم»

زان پیش که دست و پا فرو بندد مرگ / آخر کم از آن که دست و پای بزنیم»

(۱) رباعی

(۲) دوبیتی

(۳) چهارپاره

(۴) مثنوی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قالب ابیات داده شده، «رباعی» است. بر اساس ص ۸۷. فارسی «۲»

در بیت زیر واژه «قافیه» کدام است؟

«مشو تا توانی ز رحمت ببری / که رحمت برندت چو رحمت ببری»

- (۱) بر (۲) رحمت ببری (۳) رحمت (۴) ببری

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این بیت «ببری» واژه قافیه است و جناس تام نیز دارند.

آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«طبیعت بیت الاحزان است باید طی کند یعقوب / وگر نه ماه خود از چاه کنعان در نخواهد برد»

(۱) استعاره، مجاز، تلمیح، حس آمیزی (۲) تشبیه، استعاره، مجاز، جناس

(۳) استعاره، کنایه، ایهام، حس آمیزی (۴) تشبیه، تلمیح، کنایه، ایهام

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بیت مذکور، طبیعت مجاز از روزگار است. طبیعت مانند بیت‌الاحزان است: تشبیه، ماه و

چاه: جناس ناقص اختلافی، ماه: استعاره از حضرت یوسف (ع)

آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست است ، به جز:

- (۱) گریه شمع از برای ماتم پروانه نیست / صبح نزدیک است در فکر شب تار خود است (استعاره، تضاد)
 - (۲) شهریارا به جز این شاهد عشق شیراز / نیست در شهر نگاری که دل از ما ببرد (واج آرایی، تضمین)
 - (۳) در بهشت عافیت افتادم از بی‌حاصلی / شد حصاری بی‌بری از سنگ طفلان بید را (تشبیه، حس آمیزی)
 - (۴) سهل کاری است گذشتن ز تماشای بهشت / هر که صبر از رخ خوب تو کند ایوب است (تلمیح، تشبیه)
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه (۱) گریه شمع: استعاره، صبح و شب: تضاد (گزینه ۲) مصراع اول واج آرایی و مصراع دوم تضمینی است که شهریار از حافظ آورده است. (گزینه ۴) تلمیح به داستان حضرت ایوب و صبر ایشان دارد. رخ خوب تو مانند بهشت که از بهشت برتر است: تشبیه. در گزینه «(۳) تشبیه وجود دارد ، اما فاقد «حس آمیزی» است.

کدام مصراع فاقد «تشبیه» است؟

(۱) نیست خصمی آدمی را غیر خود چون عنکبوت

(۳) دام راه هر کسی از تار آمال خود است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مصراع «۴» فاقد تشبیه است. گزینه ۳ (تار آمال: تشبیه گزینه ۲) خاک ساحل مانند توتیا برای چشم طوفان زده است.

گزینه ۱ (خصم مانند عنکبوت: تشبیه

(۲) خاک ساحل توتیای چشم طوفان دیده است.

(۴) به داغ ذره دل نازک که خواهد سوخت

در همه عبارات «سجع» به چشم می‌خورد ، به جز:

۱) شرط مودت نباشد به اندیشه جان دل از مهر جانان برگرفتن.

۲) عالمی معتبر را مناظره افتاد با یکی از ملاحده.

۳) جوانی خردمند از فنون فضایل حظی وافر داشت و طبعی نافر.

۴) پارسایی را دیدم به محبت شخصی گرفتار و نه یارای گفتار.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(گزینه ۲: واژه‌های سجع: مناظره، ملاحده) (گزینه ۳: واژه‌های سجع: وافر، نافر) (گزینه ۴: واژه‌های سجع: گرفتار، گفتار)

«کوه مرا صدا زد، سووشون، عید پاک» به ترتیب، از آثار چه کسانی هستند؟

- (۱) محمدرضا بایرامی، جلال آل احمد، تولستوی
(۲) سیمین دانشور، جلال آل احمد، پابلونرودا
(۳) محمدرضا بایرامی، سیمین دانشور، تولستوی
(۴) سیمین دانشور، محمدرضا بایرامی، ویکتور هوگو

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(کوه مرا صدا زد: محمدرضا بایرامی) (سووشون: سیمین دانشور) (عید پاک: تولستوی)

در کدام بیت «غلط املائی» یافت می‌شود؟

- ۱) ابتدال و کهنگی را با حقایق راه نیست / تا ابد زشتی گناه است و نکوکاری ثواب
- ۲) ورنه تنها زاید و تنها بمیرد آدمی / نیست انصابی به محشر تا تو جوئی انتصاب
- ۳) این تعصب هر دو دنیا را جهنم می‌کند / گر خدا خواهی بشوی این نقش‌های ناصواب
- ۴) جامعیت خلعت اندام موزون کسی است / کاو برای خود نسازد هیچ حبی را حجاب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

نیست انصابی به محشر تا تو جوئی انتصاب

در کدام گروه کلمه «غلط املائی» یافت می‌شود؟

- (۱) عنایت و احسان، ربوبیت و الوهیت، مذلت و خواری
 - (۲) ضرب و زدن، غضنفر و شیر، هژبر و چابک
 - (۳) آلت حرب و نزاع، فایق و پیروز، مرهم و التیام بخشش
 - (۴) افراط و تفریط، استحقاق و سزاواری، تسخیر و تصرف کردن
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

در این گروه کلمه، املائی «ربوبیت و الوهیت» غلط است.

تمامی معانی کدام واژه‌ها در مقابل آنها درست آمده است؟

الف) سرسام: ورم مغز، هذیان، مضطرب و ناراحت

ج) نژند: خوار و زیون، اندهگین، افسرده

ب، د

ج، د

الف، ب

ب، ج

ب) قوت: رزق روزانه، خوراک، غذا

د) میثاق: روز ازل، عهد استوار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

الف) (سرسام: ورم مغز، هذیان، سرگیجه و پریشانی) د) (میثاق: عهد و پیمان، عهد استوار)

معنی همهٔ واژه‌ها در مقابل آن درست آمده است ، به جز:

(۱) (هنر: فضیلت) (مجرّد: صیرف)

(۲) (غو: غریبو) (زخم درای: ضربهٔ پتک)

(۳) (الحال: درخواست کردن) (آوردگاه: جنگ کردن)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
(آوردگاه: میدان جنگ، نبردگاه)

«فرمان، نوعی کفش، بلبل، دین» به ترتیب، معانی کدام واژه‌هاست؟

(۱) دستور، قداره، فاخته، مذهب

(۲) اذن، گیوه، عندلیب، آیین

(۳) طوع، پای‌افزار، هزاردستان، کیش

(۴) رخصت، گبر، فاخته، کیش

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

(اذن: فرمان، اجاره) (گیوه: نوعی کفش، پای‌افزار) (عندلیب: بلبل، هزاردستان) (آیین: دین، مذهب، کیش)